

Innovaatiot

Tutkimus, kehitys ja innovaatioasioiden kansalliset strategiset valinnat

Tästä on kyse

Suomi tarvitsee strategian ja vahvan näkökulman siihen, miten se tulee pitkäjänteistä TKI-politiikkaa suuntaamaan. Yritysten on suotuisinta toimia ennakoitavassa toimintaympäristössä, joka kuitenkin mahdollistaa myös uusiin ratkaisuihin panostamisen. Myös ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi on olennaista tehdä selkeitä päätöksiä Suomen strategisista valinnoista.

Kemianteollisuuden kanta

Tutkimus- ja Innovaationeuvosto on nostanut tärkeitä kokonaisuuksia. Yhteistyön lisääminen, osaaminen, rahoituksen suuntaaminen ja keskittäminen isompiin kokonaisuuksiin sekä viestiminen ulkomaisille sidosryhmille Suomen painopisteistä, ovat tärkeitä tavoitteita. On kuitenkin kannatettavaa, että strategisia valintoja ei tehdä liian yksityiskohtaisella tasolla poliittisessa valmistelussa vaan niiden alle jää tilaa tehdä niitä tarveperusteisesti ja liiketoimintalähtöisesti. Teknologista kehitystä tapahtuu jatkuvasti ja näin ollen pitkäjänteinen suunnitelma vanhentuisi äkkiä, jos siinä otettaisiin liian yksityiskohtaisesti kantaa. Kaiken lähtökohdana tulisi kuitenkin olla, että TKI-resurssien kohdentamisessa keskityttäisiin korkean jalostusasteen tuotteisiin. Tällöin panos-tuotossuhde on valtion investoinnille korkein. Korkean jalostusasteen TKI-toiminta on riskialttiimpaa ja siksi on perusteltua tukea tätä julkisella panoksella.

Strategisten valintojen aihoiden osalta kemianteollisuus katsoo, että etenkin terveys ja hyvinvointi, digitalisaatio sekä strategiseksi arvioitujen murrosteknologioiden edistäminen ja voimavarojen niihin kohdistaminen on kannatettavaa. Murrosteknologioiden osalta pitäisi luoda ekosysteemejä, joissa yritykset pääsevät kokeilemaan ja halutessaan osaksi klusteria. Klustereiden tulisi rakentua olemassa olevan teknologia tai osaamisinfrastruktuurin ympärille ja siihen pitäisi olla tutkimusryhmien lisäksi yksinkertainen pääsy myös yrityksillä. Pilottiklustereita voisivat olla esimerkiksi AI ja kvanttitekнологia, biotekнологia ja nanotekнологia. Lisäksi jossakin strategisen valinnan kokonaisuudessa olisi tärkeää kiinnittää huomiota laboratorioissa tehtävän tutkimusten digitalisaatioon. Muutos on jo meneillään ja tulee jatkossa vaikuttamaan yritysten kilpailukykyyn. Jos tämä huomioitaisiin Suomen strategisissa valinnoissa ja siihen olisi mahdollista saada tukea esimerkiksi Business Finlandilta tai verokannusteena, se voisi edesauttaa yritysten TKI-funktioiden sijoittamista Suomeen etenkin yhdistettynä murrosteknologiaklustereihin, joihin yritysten olisi helppo päästä mukaan.

Olisi tärkeää huomioida pilotti- ja demolaitosten ja siihen liittyvän infrastruktuurin tarvetta. Kun tutkimus ja kehitys pitää skaalata teolliseen mittakaavaan, se vaatii tuotteen pilotoimisen. Jos tähän ei löydy yhteiskäyttöistä infrastruktuuria tuotetta joko testataan ulkomailla tai yritys joutuu rakentamaan demolaitoksen, joka on sekä kallista että hidastaa tuotekehitysprosessia. Lisäksi vihreä ja digitaalinen siirtymä edellyttää myös monien yritysten nykyisten pilottilaitosten modernisointia. Globaaleissa konserneissa modernisointi tai rakentaminen tiettyyn lokaatioon, kuten Suomeen, pitää pystyä perustelemaan. Laitosten tehdään sinne, missä on parhaat edellytykset ja toimintaympäristö. Pilotointivaihe on riskialttein vaihe tuotteen kaupallistamisessa. Pilottilaitoksiin tehtävän uuden laitteiston rakentaminen vaatii isoja investointeja ja yritykseltä

suurta riskinottoa. Siksi Kemianteollisuus ry katsoo perustelluksi, että julkisia TKI-panostuksia suunnattaisiin erityisesti tähän vaiheeseen.

Kemianteollisuuden näkökulmasta vihreän siirtymän ja kiertotalouden osalta pitäisi vahvemmin korostaa, ja resursseja kohdistaa, uusiin materiaaleihin. Biomateriaalit ja kiertotalous ovat edelleen kehitysvaiheessa etenkin arvoketjun osalta. Tällä hetkellä esimerkiksi yksi pullonkaula kemianteollisuuden yritysten osalta on biomassan konvertoijien puute, koska kysyntä on epävarmaa ja riskit isot. Siksi olisi tärkeää kohdistaa panostuksia

Kemianteollisuus ry näkee, että strategisia valintoja on pystyttävä kohdistamaan tarkemmin sen mukaisesti mikä tuottaa Suomeen kasvua, tuottavuutta ja korkean lisäarvon tuotantoa.

Tilanne ja aikataulu

Suomessa tavoitellaan 4 % BKT:stä tavoitetta vuoteen 2030 mennessä ja tähän liittyviä valintoja tullaan julkistamaan 2025 ja sen jälkeen jalkauttamaan yli hallituskausien.

Lisätiedot ja materiaalit:

Alexandra Peth
Asiantuntija, Innovaatiot
0438259505
Kemianteollisuus ry